

A Szigetközi Tájvédelmi Körzetben, valamint NATURA 2000 területeken tervezett természetvédelmi engedélyhez kötött tevékenységek a jelenleg hatályos jogszabályi háttér tükrében

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 38. § (1) bekezdés i) pontja szerint, **védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges különösen a közösségi és tömegsportesemények rendezéséhez, sportversenyhez, technikai jellegű sporttevékenység folytatásához.**

A Tvt. 40. § (1) bekezdése szerint, **fokozottan védett természeti területre történő belépéshez** – a jelzett turistautak és tanösvények kivételével – a természetvédelmi hatóságnak az igazgatóság szakértői véleményének figyelembevételével kiadott engedélye szükséges. A külön jogszabályok alapján erre feljogosított személyek – feladatuk ellátásához szükséges mértékben – engedély nélkül beléphetnek.

A Tvt. 40. § (2) bekezdése szerint, a fokozottan védett természeti területen csak természetvédelmi kezelés, a 38. § (1) bekezdése alapján engedélyezett tevékenység, továbbá – a lehetőséghez képest – a természetvédelmi hatósággal egyeztetett közvetlen élet- és vagyónvédelmi beavatkozás végezhető.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) 9. § (2) bekezdés d) pontja szerint a védett természeti területnek nem minősülő **Natura 2000 területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges a talajfelszínen, száznál több fő részvételével zajló közösségi és tömegsportesemény rendezéséhez, valamint a technikai jellegű sporttevékenység folytatásához.**

Magyarázat a fenti fogalmak értelmezéséhez:

A sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Stv.) 77. § u) pontja szerint **sportrendezvény:** sportszervezet vagy sportszövetség által versenyrendszerben vagy azon kívül, sporttevékenység végzése céljából tartott verseny, mérkőzés. A **sportesemény** sportrendezvénynek minősül.

A Stv. 1. § (2) bekezdése szerint, **sporttevékenységnek** minősül a meghatározott szabályok szerint, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, amely a fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképesség megtartását, fejlesztését szolgálja.

Közösségi esemény: a jelentése önmagában rendkívül tágan értelmezhető, az eddigi jogalkalmazói gyakorlat szerint közösségi esemény lehet egy falunap, egy zenés-táncos rendezvény, táborozás, túrázás stb.

A természetvédelmi engedélyhez kötöttség megítélésekor figyelembe veendő szempontok:

- áll-e és milyen természetvédelmi oltalom alatt az igénybe venni kívánt terület
- hány fő részvétele várható, illetve előzetesen, nyilvánosan meghirdetett programról van-e szó
- milyen tevékenységet terveznek és mikor, mely időszakban, mely időpontban

Természetvédelmi szempontból nem releváns, hogy ki a szervező (profitorientált vagy nonprofit szervezet, esetleg magánszemély), vagy hogy a részvétel díjhoz kötött-e, esetleg díjtalan.

Általában rögzíthető, hogy a meghirdetett események közösséginek tekinthetőek.

A szervező alól egy kivétel van, amikor maguk a természetvédelmi állami szervek a természetvédelmi érdekek és célok érvényre juttatása, a társadalom szemléletformálása elősegítése érdekében szerveznek közösségi eseményt. Ebben az esetben természetesen nem kell természetvédelmi engedélyt kérni.

Közösségi sportesemény: valamennyi sportrendezvény ide sorolható; a sportszervezet vagy sportszövetség által versenyrendszerben vagy azon kívül, sporttevékenység végzése céljából tartott verseny, mérkőzés.

A természetvédelmi engedélyhez kötöttség megítélésakor figyelembe veendő szempontok:

- áll-e és milyen természetvédelmi oltalom alatt az igénybe venni kívánt terület
- hány fő részvétele várható, illetve előzetesen, nyilvánosan meghirdetett sporteseményről van-e szó
- milyen tevékenységet terveznek és mikor, mely időszakban, mely időpontban

Közösségi tömegsportesemény: a tömegsportrendezvények sorolhatók ide, melyek egységes fogalma nem tisztázott, de számos szakanyag olvasható a témáról, mely segítségül szolgálhat egy-egy rendezvény ebbe a kategóriába sorolhatósága tekintetében (pl. <https://mandadb.hu/tart/mcitem/396479>).

A természetvédelmi engedélyhez kötöttség megítélésakor figyelembe veendő szempontok:

- áll-e és milyen természetvédelmi oltalom alatt az igénybe venni kívánt terület
- hány fő részvétele várható, illetve előzetesen, nyilvánosan meghirdetett sporteseményről van-e szó
- milyen tevékenységet terveznek és mikor, mely időszakban, mely időpontban

Sportverseny:

A „Sportelméleti ismeretek” című (Rétsági Erzsébet, H. Ekler Judit, Nádori László, Woth Péter, Gáspár Mihály, Gáldi Gábor, Szegterné Dancs Henriette; Dialóg Campus Kiadó; Szerzői jog © 2011 Dialóg Campus Kiadó, 2. fejezet - Edzéselmélet (Gyermek- és ifjúsági sportolók edzéselmélete és módszertana) – Dr. Nádori László IV. fejezet) könyvben szereplő definíció:

„A versenyzés lényegének megközelítésekor a sportversenyzés tág definícióját célszerű elfogadnunk.

Eszerint a sportverseny:

- *szabályok által korlátozott és irányított játék, ill. küzdelem, amelynek*
- *döntő motívuma a győzni akarás, mások legyőzésének vágya, természetesen jobbra törekvés formájában, szociálisan elfogadott és magasan értékelt tevékenységi keretek között,*
- *kockázatvállalással, miután a verseny kimenetele mindig bizonytalan, mert a versenyhelyzet a kudarc, a sikertelenség lehetőségét is tartalmazza, végül*
- *a teljesítményt vagy annak egy-egy összetevőjét rövid intervallumba – olykor másodpercekbe – kell sűríteni.”*

Testnevelés elméleti alapismertek Kultúra – testkultúra (Rétsági Erzsébet) c. tanulmányrész sportra adott definíciója:

„A sportot sokrétűsége miatt nehéz definiálni. Számtalan meghatározása közül a magyar sporttudomány két kiemelkedő képviselőjének Nádori László és Frenkl Róbert professzorok fogalommagyarázatát idézzük:

„Meghatározott szabályok szerint, időtöltésként vagy versenyszerűen folytatott testedzés.” (Nádori, 2005. 112.)

„Mindazon szervezett és/vagy szervezetlen, csoportos vagy egyéni testedzési tevékenységek gyűjtőfogalma, amelyekben az ember biológiai mozgásigényét, szükségletét, társadalmi körülmények között kielégíti” (Frenkl, 1978. 222.)

A sportot nemcsak definiálni, de felosztani is nehéz. Ha a sportolás célja szerint csoportosítunk, két legfontosabb területe a versenysport és a szabadidősport.”

A védett természeti területen tervezett sportversenyek rendezése minden esetben természetvédelmi engedélyköteles.

Technikai jellegű sporttevékenység:

A technikai jellegű sporttevékenység fogalma szintén nincs jogszabályban rögzítve, de az eddigi jogalkalmazói gyakorlat szerint a motorral meghajtott jármű használatával megvalósuló sporttevékenység mindenképpen technikai jellegű sporttevékenységnek minősül.

A jogalkalmazók egy része ebbe a kategóriába sorol valamennyi olyan sporttevékenységet is, melynek gyakorlásához „segédeszköz” szükséges (pl. kerékpározás, sziklamászás, siklóernyőzés).

A védett és a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területeket érintő technikai jellegű sporttevékenység folytatása minden esetben természetvédelmi engedélyköteles.

A fokozottan védett természeti területre történő belépés önmagában természetvédelmi engedélyköteles tevékenység, a jelzett turistautak és tanösvények kivételével.

Az engedélyezési eljárás menete:

A kérelmeket az epapir.gov.hu felületen keresztül kell benyújtani, vagy hagyományos postai úton. Az egyszerű ímélben küldött kérelmek joghatás kiváltására 2018. január 1. óta nem alkalmasak.

Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv) hatálya alá tartozók a kérelmeiket az epapir.gov.hu felületen kötelesek benyújtani.

Az E-ügyintézési tv 9. § (1) bekezdés aa) pontja szerint, a nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján törvény vagy nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik, elektronikus ügyintézésre köteles valamennyi, a 2. § (1) bekezdése szerinti ügy tekintetében a gazdálkodó szervezet.

A polgári perrendtartásról szóló 2016. CXXX. törvény 7. § 6. pontja szerint gazdálkodó szervezet: a gazdasági társaság, az európai részvénytársaság, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, az európai területi társulás, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokossági társulat, a külföldi székhelyű vállalat magyarországi fióktelepe, az állami vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv, az egyes jogi személyek vállalata, a közös vállalat, a végrehajtói iroda, a közjegyzői iroda, az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár, az egyéni cég, továbbá az egyéni vállalkozó, emellett gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataiban az állam, a helyi önkormányzat, a költségvetési szerv, jogszabály alapján a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat alkalmazó egyéb jogi személy, az egyesület, a köztestület, valamint az alapítvány;

Az E-ügyintézési tv. 9. § (5) bekezdése alapján: „Ha jogszabály egy nyilatkozat megtétele vonatkozásában az elektronikus kapcsolattartást – vagy az elektronikus kapcsolattartás módját – kötelezővé teszi, az e követelménynek meg nem felelő nyilatkozat – a törvényben meghatározott és a (4) bekezdésben foglalt esetek kivételével – hatálytalan.”

Fentiek alapján bármely gazdálkodó szervezet által előterjeszteni kívánt kérelem benyújtására – eltérő törvényi rendelkezés hiányában – kizárólag elektronikus úton van lehetőség és a jogszabályi

követelményeknek nem megfelelően előterjesztett kérelem joghatás kiváltására és elbírálásra nem alkalmas.

A kérelmet fel kell tölteni az epapir.gov.hu felületre a Győri Járási Hivatalnak címezve. Témacsoportként a „Kormányhivatali ügyeket”, és ügytípusként a „Környezet-és természetvédelmi feladatokat” kell megjelölni.

A magánszemélyek kérelmeiket az epapir.gov.hu felületen keresztül, vagy hagyományos postai úton juttathatják el az engedélyező hatósághoz.

A kérelemhez formanyomtatvány nincs, mert ahogyan a fentiekből is látszik, a kérelmek megfelelő minősítése és elbírálása érdekében minden információra szükség van.

A kérelemnek mindenképpen tartalmaznia kell a kérelmező nevét, postai elérhetőségét is tartalmazó címét, jogi személy esetében a felelős személy nevét, címét.

A kérelemben meg kell jelölni magát a tevékenységet, a tevékenységgel érintett területet, nyomvonalat (lehetőleg helyrajzi szám szerint, vagy egyértelműen azonosítható egyéb módon, pl. térképen ábrázolva, esetleg egyértelműen megszövegezve), a tevékenység tervezett időtartamát, időpontját, a résztvevők várható számát.

Amennyiben a kérelemben szereplő adatok, információk nem elégségesek, úgy a Hatóság hiánypótlási felhívást bocsát ki, melyben azt is rögzíti, hogy az adott engedélyezési eljárás lefolytatásáért milyen összegű igazgatási szolgáltatási díjat, vagy illetéket kell fizetni, azt mely számlaszámra, és mikor, mire hivatkozva kell átutalni.

Azon engedélyezési eljárások lefolytatásáért, melyek szerepelnek a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet 1. számú mellékletében, az ott meghatározott összegű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, amelyek ezen rendeletben nem szerepelnek, azért egységesen 5 000.- Ft összegű illetéket kell fizetni az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény XIII. cím 1. pontja alapján.

Az esetleges illetékmentességről nyilatkozni kell!

Amennyiben szervezet nyújt be kérelmet, és a kérelem benyújtója nem az egyébként jogszabályban meghatározott képviselő, úgy egy meghatalmazás csatolásával a képviseleti jogosultságot igazolni kell!

A meghatalmazást közokiratba kell foglalni, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba.

Az engedélyezési eljárás az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi LV. törvény eljárási rendelkezéseinek megfelelően zajlik, melynek során sor kerül az ismert ügyfelek értesítésére, amennyiben annak feltételei fennállnak függő hatályú határozat meghozatalára, megkeresések lebonyolítására (korábbi jogsegély), döntés meghozatala, véglegessé válás.

A Tvt. 75/A. §-a szerint, a természetvédelmi hatósági eljárásokban a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv e törvény erejénél fogva ügyfélnek minősül, ha az eljárás a feladatkörét és a működési területét érinti.

A természetvédelmi engedélyezési eljárások ügyintézési határideje a Tvt. 76. § (1) bekezdése alapján 90 nap. (A tényleges ügyintézés általában egy hónapot vesz igénybe, így a kérelmet célszerű legalább a tervezett tevékenység előtt 30 nappal korábban benyújtani a Hatósághoz.)

Az egymással összekapcsolható rendezvények, események (pl. egy szervező adott térségben, belátható időszakon belül tervezett több túrája) egy eljárás keretében is elbírálnak.

Az engedélyhez kötött tevékenységek engedély nélküli végzése, természeti értékek, természeti terület károsítása, veszélyeztetése:

A Tvt. 80. §-ában foglaltak szerint, aki tevékenységével vagy mulasztásával a természet védelmét szolgáló jogszabály, illetve egyedi határozat előírásait megsérti; a védett természeti értéket jogellenesen veszélyezteti, károsítja, elpusztítja, vagy védett természeti terület állapotát, minőségét jogellenesen veszélyezteti, rongálja, abban kárt okoz; a védett természeti területet, továbbá barlangot jogellenesen megváltoztatja, átalakítja, illetve azon vagy abban a védelem céljával össze nem egyeztethető tevékenységet folytat; a védett élő szervezet, életközösség élőhelyét, illetőleg élettevékenységét jelentős mértékben zavarja; a természetvédelmi hatóság engedélyéhez, hozzájárulásához kötött tevékenységet engedély, hozzájárulás nélkül vagy attól eltérően végez természetvédelmi bírságot köteles fizetni.

A természetvédelmi bírságot a természetvédelmi hatóság szabja ki.

A természetvédelmi bírság nem mentesít a büntetőjogi, a kártérítési felelősség, valamint a tevékenység korlátozására, felfüggesztésére, tiltására, továbbá a helyreállításra vonatkozó kötelezettség teljesítése alól.

A természetvédelmi bírság kiszabására vonatkozó eljárási szabályokat, valamint a bírság mértékét és megállapításának módját a 33/1997. (II. 20.) Korm. rend. tartalmazza.

A fenti szabályok a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területekre is vonatkoznak a Korm. rend. 13. §-ában foglaltak szerint.

Egyéb:

A Hatóság fel kívánja hívni a figyelmet az alábbiakra is:

A Tvt. 5. § (1) bekezdése, miszerint **minden természetes és jogi személy, valamint más szervezet kötelessége a természeti értékek és területek védelme**. Ennek érdekében a tőlük elvárható mértékben kötelesek közreműködni a veszélyhelyzetek és károsodások megelőzésében, a károk enyhítésében, következményeik megszüntetésében, a károsodás előtti állapot helyreállításában.

A Tvt. 5. § (2) bekezdése szerint, a természeti értékek és területek csak olyan mértékben igénybe vehetők, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fenntartható legyen.

Védett természeti értéknek minősül a Tvt. 4. § e.) pont szerint e törvény vagy más jogszabály által védetté, fokozottan védetté nyilvánított élő szervezet egyede, fejlődési alakja, szakasza, annak származéka, illetőleg az élő szervezetek életközösségei.

A Tvt. 38. § (1) bekezdés j) pontja szerint, **védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges különösen a járművel történő közlekedéshez, az arra kijelölt mezőgazdasági és erdészeti használatú utak, az engedélyezett tevékenységek végzéséhez szükséges munkagépek, valamint a feladatukat ellátó – külön jogszabályokban erre feljogosított – személyek járművei kivételével.**

A Tvt. 42. § (1) és 43. § (1) bekezdése szerint **tilos a védett növényfajok egyedeinek veszélyeztetése, engedély nélküli elpusztítása, károsítása, élőhelyeinek veszélyeztetése, károsítása; tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínozása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.**

a Tvt. 44. § (3) bekezdése szerint, védett állat- és növényfaj egyedének károsítása, veszélyeztetése vagy jogellenes zavarása esetén a természetvédelmi hatóság köteles az ilyen magatartás tanúsítóját a tevékenység folytatásától eltiltani.

A Tvt. 78. § (1) bekezdése szerint, a természetvédelmi hatóság korlátozhatja, felfüggesztheti vagy megtilthatja a védett természeti értéket és területet károsító vagy súlyosan veszélyeztető tevékenységeket. A határozat- a védett természeti érték, terület közvetlen vagy súlyos sérelme, illetve veszélyeztetése esetében- fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

A Tvt. 78. § (2) bekezdése szerint, a Natura 2000 területen élő közösségi jelentőségű faj állományának, valamint élőhelyének veszélyeztetése vagy súlyos sérelme esetén a külön jogszabályban meghatározott hatósági határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 12. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint a **természetvédelmi őrszolgálat** tagja a nemzeti park igazgatóság működési területén jogosult és köteles a természet, valamint a régészeti örökség védelmére vonatkozó előírások betartásának ellenőrzése során a természet és a régészeti örökség védelmének érdekeit sértő, a természeti értéket és területet - beleértve a védett természeti értéket és területet, illetve a Natura 2000 területet - (a továbbiakban: természeti érték vagy terület) veszélyeztető vagy károsító, valamint régészeti lelőhelyet károsító jogellenes cselekményt elkövető személlyel szemben az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazására.